

SANTA MONTEFIORE

KNYGOS „SODININKAS IŠ PRANCŪZIJOS“ AUTORĖ

Po Italijos saule

Alma littera

1

Londonas, 1971 - ieji

– Ji vėl džiaugiasi to jaunuolio dėmesiu, – pareiškė Vivė, stovėdama ant denio. Nors buvo malonus pavasario vakaras, ji apsisiautė pečius kutuotu šaliku. Giliai įtraukė cigaretės dūmo.

– Vėl šnipinėji, brangioji, – ironiškai nusišypsojo Ficas.

– Sunku nepastebėti, kiek ateina ir išeina tos mergužėlės meilužių. – Vivė primerkė pridengtas akis ir išplėstomis šnervėmis įkvėpė.

– Visi sakytų, kad tu pavydi, – nusiviepė Ficas gurkšteldamas pigaus prancūziško vyno. Per daugelį metų, kai jis dirba Vivės agentu ir yra jos draugas, ji nė kartelio nėra nusipirkusi butelio gero vyno.

– Aš rašytoja. Man reikia domėtis žmonėmis. Alba žavi. Baisi savanaudė, bet nė vienas negali atsisipirti jos patrauklumui. Visokią kandį traukia ugnis. Nors, kalbant apie mane, esu visai ne kandis, o veikiau dailiai pasipuošęs drugelis. – Ji perėjo į kitą denio pusę ir atsisdusi ant kėdės apkabino save plačiomis mėlynos ir rožinės spalvos durtinio rankovėmis tarsi šilkiniais sparnais. – Ir vis dėlto man jos gyvenimas patinka. Vieną dieną pravers mano knygai, kai nebedraugausime. Manau, kad Alba tokia: pasidžiaugia žmogumi, paskui eina toliau. Mūsų atveju aš nueisiu pirma. Iki to laiko jos gyvenimo dramos manęs nebedomins, be to, man nusibos ir Temzė. Nuo drėgmės skaudės senus kaulus, valties girgždėjimas ir bumbėjimai trukdys miegoti. Tada nusipirksiu Prancūzijoje nedidelę pilį ir pasitrauksiu visuomenei iš akiračio; nusibos ir šlovė. – Ji

sukando žandus ir šyptelėjo Ficui. Bet Ficas nebesiklausė, nors tai įėjo į jo pareigas.

– Manai, jie jai moka? – paklausė jis atsiremdamas į turėklus ir žvelgdamas į purviną Temzės vandenį. Šalia ant patiesaliuko miegojo Sprautas, jo senas spanielių veislės šuo.

– Ką tu! – pasipiktino ji. – Valtis priklauso jos tėvui. Jai tikrai nereikia sukrapštyti dvylikos svarų per savaitę už nuomą.

– Vadinasi, ji tiesiog laisvų pažiūrų.

– Kaip ir visi jos kartos. Dabar tai madinga. Man neįdomu. Aš, Ficrojau, gimiau per anksti. Turėjau meilužių, rūkiau karnapes, kai tokios Albos dar neturėjo žalio supratimo, kas tai yra. Dabar renkuosi paprastas cigaretes „Silva Thin“ ir celibatą. Man penkiasdešimt, per sena, kad vergaučiau madai. Viskas taip tuščia ir vaikiška. Geriau susitelksiu į didesnes vertybes. Tu geru dešimtmečiu už mane jaunesnis, Ficrojau, bet matau, kad mados pabodusios ir tau.

– Manau, kad Alba man nepabostų.

– Bet ilgainiui tu, brangusis, jai pabostum. Manaisi esąs žavingas Lotarijas, moterų suvedžiotojas, bet ir Alba ne pėsčia. Ne tokia, kaip kitos merginos. Nesakau, kad bus sunku pasiguldyti ją į lovą, bet išlaikyti – visai kas kita. Ji mėgsta įvairovę. Meilužiai jai neilgam. Mačiau, kaip ateina ir kaip išeina. Visada tas pats: šuoliais pakyla trapu, paskui, kai viskas baigta, kiūtina žemyn kaip primušti šunyčiai. Ji sudorotų tave pietums, paskui išspjautų kaip vištos kauliuką, tai bent būtų smūgis, ar ne, branguti? Lažinuosi, tau neteko to patirti. Tai vadinama karma. Lazda turi du galus. Mokėk už sudaužytas širdis. Šiaip ar taip, tokio amžiaus turėtum dairytis trečios žmonos, o ne laikino jaudulio. Laikas surimtėti. Paskirk širdį vienai moteriai ir nesiblaškyk. Ji karšta, nes pusiau italė.

– Ak, štai kodėl tamsiaplaukė ir medaus spalvos oda.

Vivė klausiamai pažvelgė į jį, o jos siauros lūpos, išstemptos į šypsenėlę, dar susiaurėjo.

– Bet labai šviesios akys, keista... – Jis atsiduso nebejudamas pigaus vyno skonio.

– Jos motina buvo italė. Mirė Albai tik gimus. Autoavarijoje. Turi bjaurią pamotę ir nuobodą tėvą. Karinis jūrų laivynas, pats supranti. Tebetarnauja, sena griuvena. Įtariu, kad nuo karo laikų vis tos pačios pareigos prie pulsto. Kas rytą važinėja iš toliausiai į darbą, baisiai nuobodus. Kapitonas Tomas Arbaklas, ir būtinai Tomas, ne Tomis. Ne taip, kaip tu – dažniau Ficas, o ne Ficrojus, nors man Ficrojus labiau prie širdies, aš ir toliau taip tave vadinsiu. Nieko keisto, kad Alba maištinga.

– Gal jos tėvas ir nuoboda, bet turtinga nuoboda. – Ficas akimis perbėgo šviesų laivą-namelį, kurį švelniai siūbavo potvynis. Arba besimylinti Alba. Nuo tos minties jam iš pavydo nudiegė pilvą.

– Pinigai neatneša laimės. Turėtum žinoti, Ficrojau.

Ficas kurį laiką spoksojo į taurę mąstydamas apie savo likimą, kuris jam lėmė godžias žmonas ir brangiai kainuojančias skyrybas.

– Ar ji gyvena viena?

– Anksčiau gyveno su viena iš įseserių, bet nieko iš to neišėjo. Įsivaizduoju, kad su tokia mergina gyventi nelengva. Dieve jai padėk. Tavo, Ficrojau, bėda, kad per lengvai įsimyli. Jei sugebėtum valdyti širdies reikalus, gyventum kur kas paprasčiau. Galėtum su ja permiegoti ir išmesti iš galvos. O, man laikas! Jūs vėluojate! – sušuko ji, kai jos sūnėnas Vilfridas, tempdamas savo draugę Džordžiją, su didžiausiais atsiprašymais skubiai nusileido pontoniniu tiltu. Kai jie vėluodavo lošti bridžą, Vivė galėdavo įsiusti.

Gyvenamasis laivas „Valentina“ buvo nepanašus į kitus Čeinio alėjoje. Dailiai išlenktas, pakeltas pirmagalys atrodė koketiškai, tarsi gudriai šypsotųsi. Pats namelis buvo nudažytas mėlynai ir baltai, su apskritais langais, balkonu, kuriame pavasarį stovėdavo gėlėmis apsipylę vazonai, o žiemos mėnesiais pro plyšius ištekėdavo lietaus vanduo. Kaip žmogaus veidas išduoda jo gyvenimo kelią, taip ekscentriškas stogo nuolydis ir žavus lyg valdinga nosis jo priekio nuožulnumas bylojo, kad laivas tikriau-

siai gyveno ne vieną gyvenimą. Todėl svarbiausias „Valentino“ bruožas buvo jo paslaptینگumas. Kaip didi dama, kurios niekada nepamatysi nepasidažiusios, „Valentina“ nenorėjo atskleisti, kas slypi po jos dažais. Tačiau šeimninė laivą mylėjo ne dėl jo neįprastos išvaizdos ar žavesio ir ne dėl išskirtinumo. Alba Arbakl mylėjo savo laivą visai dėl kitos priežasties.

– Dieve, Alba, tu tokia graži! – atsiduso Rupertas, veidu įsikniaubdamas į jos švelniai pakvepintą kaklą. – Skani kaip cukruoti migdolai. – Alba sukikeno manydama, kad tai – nesąmonė, tačiau negalėjo atsispirti maloniam jo dygios barzdos šerių kutenimui, o jo ranka jau slinko nuo mėlynos zomšos aulinukų aukštyn po „Mary Quant“ firmos sijonu. Raitydamasi iš malonumo pakėlė smakrą.

– Nekalbėk, kvaileli. Pabučiuok.

Tai jis ir padarė stengdamasis jai patikti. Tai, kad jo glėbyje ji atgijo po niūrios vakarienės Čelsyje, teikė jam drąsos. Jis spaudė lūpas prie lūpų žinodamas, kad kol žais su jos liežuvio, ji negalės jo užgaulioti. Alba mokėjo sakyti skaudžiausius dalykus su maloniausia, kerinčia šypsena. Ir vis dėlto jos šviesiai pilkos akys, lyg viržiais apaugusi dykynė ūkanotą žiemos rytą, kėlė keistą gailėstį, vyrą nuginkluodavo. Traukė. Žadino troškimą ją globoti, ginti. Mylėti ją buvo lengva, išlaikyti – vargiai įmanoma. Tačiau, kaip ir kiti „Valentino“ denį minantys pretendentai, jis negalėjo nepamėginti.

Alba atsimerkė, kai jis, atsegiojęs palaidinukę, apžiojo jos spenelį. Ji žvelgė pro stoglangį į lengvus rausvus debesėlius ir sužibusią pirmąją žvaigždę. Pakerėta gėstančios dienos netikėto grožio, akimirką užsimiršo, ir jos sielą tuojau apėmė liūdesys. Užplūdęs jos esybę, pripildė tas šviesias akis deginančių ašarų. Ją graužė skausminga vienatvė ir, regis, niekas nuo jos negelbėjo. Pasibaisėjusi, kad tokia silpnumo valandėlė užėjo ne laiku, ji kojomis apkabino meilužį ir persivertė taip, kad atsidūrė ant viršaus, bučiavo, kandžiojo ir draskė jį it laukinė katė. Rupertas buvo priblokštas, bet įsiaistrinęs dar daugiau nei vi-

sada. Jis skubiai perbraukė rankomis per jos nuogas šlaunis ir sužinojo, kad ji be kelnaičių. Jos sėdmenys gulėjo ramiai atkišti jo nekantrių pirštų glamonėms. Paskui jis įsiskverbė į ją, o ji ant jo energingai jojo, atsiduodama tik malonumui, tarsi vyras, kuris tą malonumą teikia, jai visai nerūpėtų. Rupertas žiūrėjo į ją su baiminga pagarba, trokšdamas bučiuoti jos truputį praviras, nubroz dintas lūpas. Ji atrodė pašėlusė, tačiau, kad ir kokia nevaržoma, buvo pažeidžiama ir tai skatino jį siekti artimumo.

Netrukus Ruperto mintis atitraukė jų mylėjimasis. Jis užsi-merkė ir pakluso geismui, blaiviai mąstyti apie jos veidą nebegalėjo. Jie vartėsi ir raičiojosi po krūvą nusivilkėtų, išmėtytų ant lovos drabužių, kol galiausiai garsiai plumptelėjo ant grindų, uždusę, juokdamiesi. Ji spindinčiomis akimis pažvelgė į jo nustebusį veidą ir prunkštelėjo:

– Ko tu tikėjaisi? Mergelės Marijos?

– Buvo nuostabu. Tu – angelas, – atsiduso jis bučiuodamas jai kaktą. Ji pakėlė antakius ir nusijuokė.

– Įsitikinau, kad tu kvailas, Rupertai. Dievas mane už blogą elgesį iš dangaus išmestų.

– Tada man tokio dangaus nereikia.

Staiga jos dėmesį patraukė rudo popieriaus ritinėlis, išlindęs iš medinių lovos lentjuosčių plyšio. Negalėdama jo pasiekti iš ten, kur gulėjo, pastūmė Rupertą ir nuropojo į kitą pusę. Ištiesė į palovį ranką.

– Kas čia dabar? – paklausė jis mirkčiodamas – po jų sueitės dar neatsitokėjo.

– Nežinau, – atsakė ji. Atsistojusi čiupo nuo naktinio staliuko pakelį cigarečių, žiebtuvėlį ir numetė viską jam. – Būk geras, uždek vieną. – Paskui atsisėdo ant lovos krašto ir pamažu išvyniojo ritinėlių.

Rupertas nerūkė. Tiesą sakant, cigaretėmis bjaurėjosi, tačiau, nenorėdamas pasirodyti netaktiškas, padarė ko prašomas ir, klastelėjęs šalia ant lovos, ėmė lėtai glostyti jai nugarą. Ji sustingo. Nežiūrėdama į jį tarė:

– Man patiko su tavim, Rupertai. Bet dabar noriu būti viena.

– Kas atsitiko? – paklausė jis nustebęs, kad ji staiga gali tapti tokia šalta.

– Pasakiau, kad noriu būti viena.

Kurį laiką jis nežinojo, ką atsakyti. Taip su juo nesielgė jokia moteris. Jautėsi pažemintas. Supratęs, kad ji neapsigalvos, nenoromis ėmė rengtis, griebdamasis ką tik buvusio intymumo.

– Ar dar pasimatysim? – jautė, kad tai skamba beviltiškai.

Ji suirzusi papurtė galvą.

– Tu eik!

Jis užsirišo batraiščius. Ji vis tiek į jį nepažvelgė. Visą dėmesį skyrė tam ritinėliui. Lyg vyriškis būtų jau išėjęs.

– Na, tai nelydėk, pats išeisiu, – suburbėjo jis.

Ji pakėlė akis ir pro stiklines duris, vedančias link viršutinio denio, ilgai žiūrėjo į rausvą vakaro dangų, pamažu užleidžiantį vietą nakčiai. Negirdėjo nei durų trinktelėjimo, nei sunkių Ruperto žingsnių, kai jis nusiminęs ėjo trapu, girdėjo tik šnabzdantį balsą, kurį manė pamiršusi.

– Vaje! Kai kas neatrodo labai laimingas, – burbtelėjo Ficas, kai Rupertas ėjo Čelsio krantinės link ir už gatvės lempų pranyko. Jo pastaba trumpam sukaustė bridžo lošėjus. Sprautas pastatė ausis, pramerkė akis ir atsidusęs vėl užsimerkė.

– Na, ji puikiai su jais susitvarko, brangusis, – pasakė Vivė kišdama už ausies išlindusią šviesių plaukų sruogą. – Ji kaip juodoji našlė.

– Maniau, kad jos savo vyrus surija, – pasakė Vilfridas.

Ficas, apmąstęs tą nuostabią mintį, trenkė ant stalo kortą.

– Apie ką mes kalbame? – suraukusi nosį pasiteiravo Džordžija.

– Apie Vivės kaimynę, – atsakė jis.

– Kekšę, – sarkastiškai pridūrė laimėjusi kirtį Vivė, braukdama nuo stalo kortas į savo pusę.

– Maniau, jūs – draugės.

– Taip ir yra, Ficrojau. Myliu ją su visais jos trūkumais. Juk kas jų neturi? – Ji nusišypsojo ir nukratė pelenus į žalio fluorito indelį.

– Tik tu, Vive. Tu – tobula.

– Ačiū, Ficrojau, – padėkojo ji, paskui pasisukusi mirktelejo Džordžijai: – Aš jam už tai moku.

Ficrojus pažvelgė pro nedidelį apskritą langą. „Valentino“ denyje buvo tylu, ramu. Įsivaizdavo gražiąją Albą, gulinčią lovoje nuoga, išraudusią, besišypsančią, su visais jos kūno kalneliais, linkiais ten, kur reikia, ir trumpam atitrūko nuo lošimo.

– Fikai, atsibusk! – spragtelėjo pirštais Vilfridas. – Kurioje tu planetoje?

Vivė padėjo savo kortas ant stalo ir atsilošė. Užtraukusi dūmą, garsiai išpūtė. Žiūrėdama į jį pavargusiomis nuo gėrimo ir nesaikingo gyvenimo akimis, paaiškino:

– A, toje liūdnoje planetoje, kur daug ir kitų kvailų vyrų!

Alba žiūrėjo į portretą, nutapytą pastele ant rudo popieriaus, ir ją užplūdo jaudulys. Tarsi žiūrėtų į veidrodį, bet tokį, kuris ją gražina. Ovalo formos veidas – kaip jos, ryškūs skruostikauliai, stiprus, valingas smakras, bet akys į josios visai nepanašios. Šios buvo migdolo formos, rusvų samanų spalvos; juoko ir gilaus, nesuprantamo liūdesio mišinys. Jų žvilgsnis kaustė, akys žiūrėjo tiesiai į ją, vėrė kiaurai, ir kai ji judėjo, ją sekė. Alba ilgai į jas žiūrėjo paskendusi svajonėse, prisimindama neišsipildžiusias viltis. Nors lūpose žaidė vos matoma šypsena, veidas spinduliavo laime.

Iš ilgesio Albai maudė paširdžius. Pirmą kartą, kiek save atmena, ji žiūrėjo į motinos veidą. Paveiklo apačioje lotyniškai buvo parašyta: *Valentina 1943, dum spiro, ti amo*. Pasirašė Tomas Arbaklas. Alba skaitė šiuos žodžius dešimtis kartų, kol jie susiliejo su jos ašaromis. *Kol kvėpuoju, tave myliu*.

Alba išmoko itališkai vaikystėje. Nebūdingo geraširdiškumo akimirką pamotė Buivolė pasiūlė lankyti italų kalbos pamokas,

kad Alba neatitrūktų nuo savo itališkų šaknų, kurias visais kitais atvejais ta moteris stengėsi išrauti. Juk Albos motina buvo tėvo gyvenimo meilė. Ir kokia didelė! Pamotė savo santuokoje nuolat jautė Valentinos šešėlį. Negalėdama ištrinti jos atminimo, stengėsi kiek įmanydama jį prislopinti. Valentinos vardas paprasčiausiai niekada nebuvo minimas. Jie niekada nebuvo nuvykę į Italiją. Alba nepažinojo motinos giminių, o tėvas vengė jos klausimų, todėl ji seniai nustojo klausinėjusi. Vaikystėje turėjo savo pasaulėlį, kuriame visaip stengėsi sulipdyti atskirus faktus. Ji slėpdavosi tame pasaulėlyje ir rasdavo paguodą išgalvotuose vaizduose, kaip jos gražioji motina per karą apsnūdusiam Italijos pajūrio miestelyje susipažino su tėvu ir įsimylėjo.

Tais laikais Tomas Arbaklas buvo gražus; Alba matė nuotraukose. Su jūreivio uniforma jis išsiskyrė iš kitų. Smėlio spalvos plaukai, šviesios akys ir šelmiška, pasitikinti šypsena, kurią paskui Buivolė savo sunkiu, valdingu charakteriu pavertė suirzusių pikčiurnos grimasa. Graūžiama pavydo, kad jis nusipirko laivą ir pavadino Valentinos garbei, Buivolė niekada nekėlė kojos ant denio, niekada nevadino laivo vardu, o sakydavo „tas laivas“. „Valentina“ vaizduotėje žadino prisiminimus apie kiparus, svirplius, alyvmedžių giraites, citrinas ir tokią didelę meilę, kad jokie purkštavimai, trypimai kojomis negalėjo jų sumenkinti.

Tėvo namuose Alba niekada nesijautė sava. Įsėsėrės išoriškai buvo panašios į tėvus, o ji – tamsaus gymio ir atrodė svetimšalė, kaip jos motina. Įsėsėrės jodinėjo, uogavo, lošė bridžą, o ji svajotojo apie Viduržemio jūros pakrantes ir alyvmedžių giraites. Jokie riksmas nepadėjo ištraukti teisybės iš pamotės ir tėvo, neprivertė nuvežti į Italiją, kur ji galėtų susipažinti su tikrąja savo šeima. Todėl ji persikraustė į laivą, pavadintą šventu jos motinos vardu. Ten ji jautė Valentinos dvasią, potvynių ir atoslūgių šnabždesyje girdėjo jos balsą, jos meilėje rado prieglobstį.

Ji gulėjo lovoje po stoglangiu, pro jį dabar žibėjo šimtai žvaigždžių ir švietė nebe saulė, o mėnulis. Rupertas čia tarsi niekada

ir nesilankė. Alba buvo viena su motina, kuri tyliu balsu kalbėjo iš portreto, glamonėjo dukrą tomis švelniomis, liūdnomis akimis. Be abejonės, šis portretas ištirpdys per daugelį metų susikaupusius ledus, atgaivins tėvo atmintį ir jis apie ją papasakos.

Alba negaišo. Pasirausė netvarkingose spintelėse sau tinkamų drabužių, atsargiai įdėjo į rankinę ritinėlį ir siaurais laipteliais išskubėjo iš laivo. Prieš žengdama trapu suirzusi nuvijo dvi ant stogo dūkstančias voveraites.

Tuo metu Ficas ėjo iš Vivės namų pralošęs bridžą, kauštelėjęs nuo vyno ir apstulbo, kad atsitiktinumas suvedė jo ir Albos kelius. Nepastebėjo, kad ji verkia, o ši nepastebėjo Sprauto.

– Labas vakaras, – žvaliai pasisveikino, ryžęsis užkalbinti, kai jiedu taku pėdino krantinės link. Alba neatsakė. – Esu Ficrojus Davenportas, jūsų kaimynės Vivės draugas.

– Štai kaip, – abejingai atsakė moteris. Ji buvo nudelbusi akis į žemę, per plaukus jų beveik nesimatė. Sukryžiauvusi rankas, įbedė smakrą sau į krūtinę.

– Gal jus pavėžėti? Mano automobilis stovi už kampo.

– Ir mano.

– Suprantu.

Ficą stebino, kad ji nė nepakėlė akių. Jis buvo pratęs, kad moterys į jį žiūri, ir laikė save patraukliu, ypač kai šypsosi, be to, buvo aukštas, o tai irgi pranašumas; merginoms patinka aukšti vyrai. Jos nesidomėjimas išmušė jį iš vėžių. Žiūrėjo į jos ilgas kojas, mėlynos zomšos aulinukus ir jautė, kaip nerimas gniaužia gerklę. Jos žavesys visiškai pakirto pasitikėjimą savimi.

– Ką tik pralošiau bridžą, – atkakliai kalbino jis. – Ar žaidžiate bridžą?

– Ne, jei galiu susilaikyti, – atsakė ji. Jis pasijuto kvailai.

– Protingai darote. Nuobodus lošimas.

– Kaip ir lošėjai, – atkirto ji, paskui šyptelėjo, sėdo į dvivietį MGB ir nurūko keliu.

Ficas liko vienas po gatvės žibintu krapštydamas pakaušį, nes nežinojo, ar jam išizeisti, ar nusijuokti.

* * *

Automobilyje viena, kur niekas nemato, Alba raudėjo. Ji mokėjo visus apkvailinti savo tariama drąsa, bet savęs neapgausi. Pažįstamas netekties jausmas dabar sugrįžo, tik šį kartą stipresnis. Kiparisų ir alyvmedžių giraičių pasaulėlio nebeužteko. Turėjo teisę žinoti apie savo motiną. Dabar, kai ji parodys portretą, Buivolė bus priversta atsitraukti ir leisti tėvui kalbėti. Kaip tas portretas ten pateko, ji nežinojo. Galbūt jis ten įkišo, kad Buivolė nerastų. Dabar sužinos, nes Alba jai pasakys. Su malonumu. Ji pakeitė pavarą ir pasuko į Talgarto kelią.

Buvo vėlus metas. Jie jos nesitiki. Prireiks geros pusantrų valandos, kol pasieks Hampšyrą, nors keliai tušti. Nesimato net katės. Įjungė radiją ir išgirdo Klifą Ričardą dainuojantį: „Tos naktys be tavęs – ilgiausios“, ir pasipylė dar daugiau ašarų. Iš tamsos į automobilio priekines šviesas artėjo motinos veidas. Ilgaplaukė, švelniomis rusvų samanų spalvos akimis ji žvelgė į dukterį su tokia meile ir supratimu, kokios užtektų išgydyti visą pasaulį. Alba įsivaizdavo užuodžianti citrinų kvapą. Neturėjo nė vieno prisiminimo, neprisiminė motinos kvapo. Tik tai, ką įsivaizdavo, o kas žino, kiek ten teisybės.

Nesunku suprasti, kodėl Buivolė nekentė Valentinos. Margo Arbakl grožiu nepasižymėjo. Ji buvo stambi moteriškė tvirtomis kojomis (kurioms labiau tinka auliniai guminiai batai nei bateliai smailiu pakulniu), dideliu užpakaliu, puikiai tinkančiu sėdėti balne, ir strazdanota angliška oda be jokių skaistalų, prausiama muilu „Imperial Leather“. Rengėsi ji baisiai – tvido sijonais ir plevėsuojančiomis palaidinėmis. Turėjo didelę krūtinę, o kadaise buvusio liemens neliko nė užuominos. Alba stebėjosi, ką joje tėvas rado. Galbūt pasirinkti žmoną, Valentinos priešingybę, vertė netekties skausmas. Tačiau ar nebūtų buvę geriau gyventi prisiminimais, negu leisti į tokį apgailėtiną kompromisą?

O dėl bendrų vaikų, ką gi, jie šiuo klausimu ilgai negaišo. Alba gimė 1945-aisiais, tais pačiais, kai mirė jos motina, o Karolina praėjus vos trejiems metams – 1948-aisiais. Apmaudu.

Tėvui gedėti beveik nebuvo kada. Ir tikrai trūko laiko pažinti Valentiną dukrą, kurią turėjo mylėti labiau už viską pasaulyje, nes ji buvo gyva prarastos moters dalis. Po Karolinos gimė Henris, paskui Miranda; su kiekvieno vaiko gimimu Alba jaučėsi stumiami gilyn į savąjį pušų ir alyvmedžių giraičių pasaulį, o tėvas buvo per daug užsiėmęs nauja šeima, kad pastebėtų jos ašaras. Bet tai buvo ne jos šeima. Dieve, liūdnamai mąstė ji, ar jis kada nors atsisėdęs pagalvoja, ką man padarė? Dabar, kai ji turi portretą, jam tai išklos.

Ji išsuko iš A30 kelio ir pasileido siauromis, vingiuotomis nuokalnėmis žemyn. Priekiniai žibintai apšvietė žiedais apsupylusias gyvatvoves ir išlindusį triušėlį, šis spruko atgal į krūmus. Nuleidusi langą uostė orą iš šuo, mėgavosi maloniais pavasario kvapais – jie pasklido automobilio salone kartu su burzgiančio motoro garsais. Įsivaizdavo tėvą, rūkantį popietinį cigarą ir teliūskuojantį brendį didžiulėje pūstašonėje taurėje, kuri jam taip patinka. Margo postringauja apie naują įdomų Karolinos darbą šeimos draugui priklausančioje Meifero meno galerijoje ir paskutines naujienas iš Sandhersto, kur dabar Henris. Miranda vis dar internatinėje mokykloje – visos kalbos tik apie pažymius ir pataikaujančius mokytojus. Kaip baisiai neįdomu ir amžinai tas pats, pagalvojo Alba, viską žinai iš anksto. Jų gyvenimai rieda nustatytais bėgiais jau nuo pat gimimo kaip tobuli traukinukai. „Traukinys važiavo bėgiais ir švilpė, švilpė...“ – dainavo pralinksėjusi Alba, mąstydamą apie savo netradicinį, nepriklausomą gyvenimą, riedantį pačios pasirinktu keliu.

Pagaliau ji pasuko į įvažą, beveik ketvirtį mylios po aukštais variniais beržais kylančią į kalniuką. Dešinėje pusėje laukuose ganėsi du arkliai, jų akys automobilio šviesoje blykstelėjo it sidabrinės. Nemalonūs padarai, galvojo Alba bjaurėdamasi. Keista, kad jiems nuo Buivolės svorio nesulinksta keliai. Įdomu, ar ta moteris ir ant jos tėvo joja kaip ant arklio. Sukikeno nuo tos minties ir greitai ją nuvijė. Seni žmonės tokių dalykų nedaro.

Gurgždindami žvyrą automobilio ratai sustojo priešais namą. Šviesos svetingai kvietė užteiti, bet Alba žinojo, kad jos

uždegtos ne jai. Galvojo, kad Margo turi jos nekęsti. Jei ji – nuolatinis motinos priminimas – čia nesipainiotų, Valentinos atminimą ištrinti būtų lengviau. Pastatė automobilį toliau nuo įspūdingo pastato, kuris kadaise buvo jos namai. Su aukštais kaminais senų, visokių oro sąlygų mačiusių plytų ir titnago rūmas atlaiko audras ir stiprius vėjus jau daugiau nei tris šimtmečius. Proprosenelis ją laimėjo prie lošimo stalo, bet per šią aistrą jau buvo pralaimėjęs žmoną. Ji greitai tapo meiluže kažkokio kunigaikščio, ne mažiau aistringo lošėjo, bet turinčio storesnę piniginę, leidžiančią jam mėgautis lošimu. Albai meilužės idėja visai patiko – jos santuokos supratimą pamotė subjaurojo visiems laikams.

Ji sėdėjo automobilyje mąstydamą apie paveikslą, o iš tamso atidūmę trys maži šunyčiai uostinėjo ratus ir vizgino trumponimis storomis uodegėlėmis. Kai pro duris išlindo pamotės veidas, jai nieko kito neliko, tik išlipti ir su ja pasisveikinti. Margo atrodė patenkinta ją matydama, nors šypsena jos akių neužkliudė.

– Alba, kokia maloni staigmena! Reikėjo paskambinti, – pasakė laikydama praviras duris taip, kad oranžinė šviesa užliejo priebutin vedančius laiptelius. Alba atliko pabučiavimo ritualą. Pamotė kvepėjo talku ir kvepalais „Lily of the Valley“. Jai ant kaklo kabėjo storas auksinis medalionas, kuris, nugulęs ant krūtų kalnelio, kilnojosi. Alba šalin vijo automobilyje susikurtą vaizdą, kaip Margo joja ant tėvo, tarsi jis būtų vienas iš jos arklių.

Ji įėjo į koridorių, sienos buvo iškaltos medžiu ir nukabinėtos asketiškais mirusių giminaičių portretais. Tučtuojau užuodė malonų tėvo cigaro kvapą ir jos drąsa išblėso. Jis išėjo iš svetainės su žaliu naminiu švarku ir šlepetėmis. Tėvo plaukai, nors praretėję, išlaikė smėlio spalvą, o sušukuoti nuo kaktos į viršų paryškino šviesias akis, kurios ją nuolat vertindavo. Aki-mirką Alba sugebėjo nepastebėti apsunkusio kūno, atsikišusio pilvo, paraudusios odos ir nepatenkintai perkreiptos burnos, o matė gražų, jauną žmogų, koks jis buvo per karą. Kai dar neieš-

kojo patogumų ir užsimiršimo nusistovėjusioje kasdienybėje. Kai tebemylėjo jos motiną.

– Ak, Alba, brangioji. Kam turime dėkoti už šį malonumą? – Jis kaip visuomet pabučiavo į smilkinį, o balsas buvo kimus ir gurgždėjo it kiemo žvyras. Geraširdžio, paslaptingo jaunuolio nebebuvo.

– Važiavau pro šalį, – pamelavo.

– Gerai, – pasakė jis. – Eime, išgersim taurelę ir papasakosi, ką sugalvojai.